



בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 1460/18

לפני: כבוד השופט א' שהם
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט י' אלרון

העותר: יהודה דרורי

נגד

- המשיבים:
1. הוועדה לבחירת שופטים
 2. שרת המשפטים א' שקד
 3. נשיאת בית המשפט העליון א' חיות
 4. השופט ח' מלצר
 5. השופט י' דנציגר
 6. שר האוצר משה כחלון
 7. עו"ד אפי נווה
 8. עו"ד אילנה סאקר
 9. ח"כ רוברט אילטוב
 10. ח"כ נורית קורן
 11. פרופ' אלכס שטיין

עתירה למתן צו על תנאי וצו ביניים

בשם העותר: בעצמו

בשם המשיבה 2: עו"ד נחי בן אור

פסק-דין

השופט י' אלרון:

1. עניינה של העתירה שלפנינו בבקשת העותר ליתן צו על תנאי המורה למשיבים 10-1, הוועדה לבחירת שופטים (להלן: הוועדה) וחבריה, לנמק מדוע אינם נמנעים ממינוי המשיב 11 לכהונת שופט בית המשפט העליון. בצד העתירה הוגשה בקשה למתן צו ביניים, אשר ימנע מהוועדה להתכנס ולדון במינויו של המשיב 11 למשרה זו.

2. ברקע הדברים ניצבת הימנותו של המשיב 11 עם רשימת המועמדים לכהונת שופט בית המשפט העליון, כפי שפורסם ברשומות ביום 8.1.2018. מועמדותו של המשיב 11 אינה לרוחו של העותר, המציג עצמו כ"עותר ציבורי שתדמית בית המשפט העליון ושלטון החוק חשובים ביותר בעיניו", ואשר סבור כי במינויו יהיה משום פגיעה בערכים אלה.

3. לשיטת העותר, מלמדים קורותיו של המשיב 11 על אי-התאמתו למשרה שאליה הוא מועמד. את עמדתו זו סומך העותר על מובאות מתוך כתב תביעה שהגישה ד"ר אורית קמיר לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים בשנת 2001 נגד האוניברסיטה העברית, בה הועסקה כמרצה בפקולטה למשפטים בשלהי שנות התשעים. על פי הנטען במובאות אלו, חוותה ד"ר קמיר התנכלויות מצד עמיתה בפקולטה, ובהם המשיב 11, על רקע עמדותיה ופעילותה האקדמית והציבורית.

4. בהמשך עתירתו, מצטט העותר במלואו מכתב ששיגרה ד"ר קמיר לוועדה ביום 14.1.2018, בו הביעה את התנגדותה למינויו של המשיב 11 לכהונת שופט בית המשפט העליון מטעמים דומים. העותר קובל על כך שהוועדה לא מצאה לזמן את ד"ר קמיר לשימוע ולברר את הדברים שהציגה, וסבור כי הדבר מטיל צל על התנהלותה. לשיטתו, אף יש בכך כדי להפר את האמור בסעיף 11ב לכללי השפיטה (סדרי העבודה של הוועדה לבחירת שופטים), התשמ"ד-1984 (להלן: כללי הוועדה), שלפיו תנהג הוועדה בהתנגדויות המוגשות אליה "לפי שיקול דעתה" – תיבה אשר מחייבת, לדידו, עריכת בירור עם מגישת ההתנגדות.

עוד מפנה העותר לסעיף 11א לכללי הוועדה, אשר מונה את התכונות העיקריות אשר נשקלות בידי הוועדה ביחס למועמדים לשפיטה. לעמדת העותר, בחינת פעילותו של המשיב 11 מלמדת כי התכונות האמורות בסעיף זה אינן מתקיימות בו.

5. לבסוף, משיג העותר על כך שהמשיב 11 העתיק את מגוריו לארצות הברית לפני 15 שנים. בעובדה זו יש, לדידו, כדי להעיד על ניתוק הקשר המהותי בינו לבין מדינת ישראל ולמנוע את מינויו לכהונת שופט בית המשפט העליון.

6. בתגובתה לעתירה מבארת המשיבה 2, אשר מכהנת כיושבת-ראש הוועדה, כי מכתב ההתנגדות שהגישה ד"ר קמיר הועבר, כמקובל, להתייחסותו של המשיב 11, וכי הלה הגיש לוועדה את תגובתו ביום 15.1.2018, בה הכחיש את הדברים אשר יוחסו לו.

עוד מציינת המשיבה 2 כי ביום 18.2.2018 התקבלה בוועדה פנייה נוספת מאת ד"ר קמיר, בה ביקשה כי התנגדותה תיבחן בידי הוועדה, ועתרה לכך שיתאפשר לה להופיע בפני הגורם אשר ימונה לברר את טענותיה. למחרת, ביום 19.2.2018, נענתה ד"ר קמיר בידי הנהלת בתי המשפט כי הוועדה תנהג בהתנגדות בהתאם לשיקול דעתה, וכי לא נהוג להתיר הופעה לפנייה בעל-פה.

המשיבה 2 מדגישה כי נכון למועד הגשת העתירה, הופיעו כלל המועמדים לכהונת שופט בית המשפט העליון לפני ועדות המשנה של הוועדה, בהם גם המשיב 11, ומציינת כי הוועדה צפויה להתכנס ביום 22.2.2018 על מנת לדון בבחירת שני שופטים לבית משפט זה.

7. המשיבה 2 סבורה כי דין העתירה להידחות על הסף, וממילא כי אין להיענות לבקשה למתן צו ביניים. לעמדתה, רשאית הוועדה לנהוג בהתנגדות על פי שיקול דעתה, ומשזו הועברה לעיונם של כלל חבריה, בצירוף תגובתו של המשיב 11 – חזקה כי היא תישקל כדבעי.

זאת ועוד, המשיבה 2 טוענת כי יש לדחות את העתירה על הסף בשל אי-מיצוי הליכים, מאחר שהעותר עצמו לא פנה לוועדה טרם הגשת העתירה, אלא נסמך על פנייתה של ד"ר קמיר. לבסוף מודגש עיתויה המאוחר של העתירה, אשר הוגשה ימים ספורים טרם כינוס הוועדה, בעוד הליך הבחירה מצוי "בישורת האחרונה".

דיון והכרעה

8. לאחר שעיינו בעתירה ובתגובה לה, הגענו לכלל מסקנה כי דינה להידחות על הסף.

9. נעיר, תחילה, כי דעתנו אינה נוחה מן המועד בו הוגשה העתירה, ימים ספורים טרם התכנסות הוועדה, במהלכה תישקל מועמדותו של המשיב 11 לכהונת שופט בית המשפט העליון. זאת, יש להדגיש, על אף שמועמדות זו פורסמה ברבים ביום 8.1.2018, והגם שהתנגדותה של ד"ר קמיר הוגשה לוועדה עוד ביום 14.1.2018. כפי שצוין רק לאחרונה בהקשר דומה, בהגשת עתירה בנסיבות אלו יש כדי להציב את בית משפט זה בסד זמנים דחוק, ולהקים טעם של ממש לדחותה מחמת שיהוי (ראו: בג"ץ 1240/18 שדולת הנשים בישראל נ' הועדה לבחירת שופטים, פסקה 10 (19.2.2018)).

10. לגופם של דברים – ההוראה הצריכה לענייננו היא זו הקבועה בסעיף 11ב(ב) לכללי הוועדה, אשר אליה אף הפנה העותר עצמו. כך לשון ההוראה:

”כל אדם רשאי, בתוך 20 ימים ממועד פרסום שמות המועמדים כאמור בכלל משנה (א), לפנות לוועדת הבחירה בבקשה מנומקת שלא לבחור במועמד לכהונת שופט, והוועדה תנהג בבקשה לפי שיקול דעתה” (ההדגשה הוספה – י' א').

ניכר, אם כן, כי כלל זה מותר לוועדה שיקול דעת רחב ועצמאות ניכרת בבואה לבחון את ההתנגדויות המוגשות אליה. ואכן, שבה עמדה זו ונשנתה בפסיקתו של בית משפט זה (ראו למשל: בג”ץ 4717/04 יצחק נ’ הוועדה לבחירת שופטים (20.5.2004)). משאין בית משפט זה יושב כערכאת ערעור על הוועדה, מן הראוי כי התערבותו בשיקול דעתה ובהחלטותיה תיעשה במשורה, בזהירות רבה, ותישמר לנסיבות נדירות שבהן חרגה מסמכותה, או שבהן נמצא, חלילה, כי שקלה שיקולים זרים (השוו: בג”ץ 7193/97 עבד נ’ השר לענייני דתות ויושב-ראש ועדת מינויי קאדים, פ”ד נב(5) 365, 379 (1998)).

11. בנסיבות המקרה שלפנינו, לא מצאנו כי עלה בידו של העותר להרים את הנטל הנכבד אשר ניצב לפתחו על מנת לסתור את חזקת התקינות העומדת לוועדה, ולהראות כי ענייניו אכן נמנה עם המקרים החריגים שבהם מתעוררת עילה לערוך ביקורת שיפוטית ביחס להתנהלותה. חזקה על הוועדה, אשר מודעת זה מכבר למכלול הפרטים אשר הובאו בעתירה, כי תנהג בהם באופן יסודי, שקול ומושכל (השוו: בג”ץ 7268/08 בן חיים נ’ נשיאת בית המשפט העליון (24.8.2008)).

12. לנוכח האמור, אנו סבורים כי דין העתירה להידחות על הסף, מחמת היעדר עילה.

13. העתירה נדחית אפוא.

לפנים משורת הדין – אין צו להוצאות.

ניתן היום, ו' באדר התשע”ח (21.2.2018).

שופט

שופט

שופט